

ELS TREBALLS SE PUBLIQUEN BAIX LA RESPONSABILITAT DE LLURS AUTORS NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ: TRIMESTRE 150 PESSETES ANUNCIS: A PREUS CONVENCIONALS NUMERO SOLT: 10 CÉNTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: TARRAGONA, Diumenge, 16 de Juny de 1918 ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC: LLORENS I CABRÉ = CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

El concepte de responsabilitat

El concepte de responsabilitat està sobre'l tapet. Estém avui de vant dos cassos en que, acusacions concretes i terminants, fan pesar sobre certes personalitats espanyoles el pes de la responsabilitat dels seus actes. Som en un país orfe de justícia per a persones de alta qualitat. En un geste romàntic i anyoradix parlem de pobles robustos de principis on s'ha arribat a portar a presili fins a ministres de la Nació. I ho diem amb geste anyoradix, per que opina, amb rara unanimitat el poble d'Espanya, de que alguns que foren ministres de la Corona devien respondre des de presó, de la seva obra. Els succesos d'Agost i l'aferr d'espionatge de Bravo Portillo estan intervívnguts per la Justícia. Pevo ens atrevim a dir que ningú creu en aquesta Justícia... Ni nosaltres tampoc...

L'espionatge alemany

Solidaridad Obrera, el valent periòdic de Barcelona, ha publicat una sensacional informació en la que se acusa al inspector de policia Brabo Portillo de complicitat amb els torpedejaments de barcos espanyols per submarins teutons i especialment del «Joaquín Munbrú». I aquest cas mostra sols un petit cairall de l'espionatge alemany en nostre poble. Lo que més resalta d'aquet afer de espionatge de l'Adonis policia, és el que, malgrat tot i tots, se'l sostingui i se l'apoi des de Madrid a la Jefatura de la policia de Barcelona, lo que prova que'ls monstruosos tentacóns de la germanofilia ho invadeixen tot, no sols per afecte, sino per retribuició. Tot ho explota el diner; mes, el fet de que hi hagi espanyols que puguin contribuir al enfonzament de barcos que naveguen al ampar del pabelló d'Espanya, no pot tolerar se. Al meny no ho tolerarien en un poble aon, governants i gavernats, tinguessin la més petita molécula de sentit comú. Per a aquest cas se ha nomenat un jutge especial. Be está. Mes, volem veure la justícia ben resplendent i amb camí overt, sens entrebancs. I que la justícia es fassi. I que siga cumplida. Altrament, deixemnos d'il lusions i declarem nos d'una vegada poble de remat, d'esma, de neutrals. Sino que, per el més estravagant cap girell de la raó, els marins—les víctimes sagnants del salvatgisme teuto—son encaer en sa immensa majoria germanòfils, demanariem que ells, corporativament, hi prenguessin part en la causa, ja que de defençar llurs vides se tracta... Mes, demaneu llogica als germanòfils.

Daci i d'allà ECOS

Al clarejar el dia, a trenc d'auca, sortim pel camp a fer nostre acostumat passeig quotidià. La frescor matutina ens plau dolçament, i'l cant de l'ancellada ens dona una sensació inefable de goig i d'esperança pel rest del dia. Observem la munió d'insectes que comença a movilitzar se. Dipters que passen brunzents sens direcció determinada. La flora humida que encara romau quietosament aguardant el buf de la garbinada que espolsi les gotes de la rosada. Un raig de sol apunta en la montanya més alta del nostre enfront, i a llunyanca s'on el picarol del primer carro que'surt del poble per a recomençar la feina de cada dia. Estém rodejats dels arbres verds i carregats de fruit, de les messes rossos prompte a ésser cullides pel segador. Calma, serenor, quietut i recolliment poètic; beatitut i benestar espiritual. Pensem en els camps conreusats pels nostres treballadors, i la nostra única preocupació de sempre, la nostra obsessió de tota la vida es: CATALUNYA.

gens falagueres per classes determinades d'una societat desorganizada i mal dirigida com ho es l'espanyola.

Els governants d'aquells dies plens d'inquietuts luctuosos, avui son jutjats pels que foren perseguits i condemnats a complir la sentència dictada injustament. Avui tenim l'esperit sodollat de bones impresions justicieres, d'aires de renovació. ¿Començarem una época de prosperitat nacional i de benestar social? Potser sí. Que tot sigui en ares d'un progrés inesant, d'una vera justícia, i d'una fidel llibertat per aquest Estat tan decadent i desorientat que's diu Espanya. Voldriem per a la nostra Catalunya una democràcia social. ¿Cóm podria ésser? ¿Cóm podria realitzar se? Molt probablement, molt segurament, amb una forta i estreta solidaritat entre tots els proletaris catalans; però els proletaris catalans no vinien el nacionalisme de Catalunya, no senten la reivindicació de la nostra patria catalana, no anyoren el resurgiment de la nostra personalitat política i social. Proletaris de Catalunya: Mentres no siguen ben catalans, mentres no tingneu un plé i just coneixement de la nostra historia, de les nostres costums, de la nostra Dret, de la nostra llengua, de la nostra literatura; no poseireu cultura catalana, no sereu humans de Catalunya, per a devenir humans del món; i en fi, mentres no coneguem la cultura integral de Catalunya, jamai podreu tenir capacitat suficient per a organitzar vos en una democràcia social de la patria catalana, i aquesta, mentres no coneguem la seva cultura global, romandrà desconeguda i desconsiderada com a entitat que deu tenir vot i veu en les democràcies socials del rest del món assalariat.

LES ESQUERRES

Situació actual

Els greus succesos que han vingut desenrotllant se d'ensà d'un any cap aquí en la política del nostre país, son d'una trascendencia tal, que deuriem pesar sobre els directores de la política espanyola i d'una manera especial entre'ls elements d'esquerra, per a ferlos recapacitar seriosament i orientar se d'una vegada per sempre cap a empendrer un camí recte, ben escornbrat de brossa, ahont al seu final s'hi veigés un sol ben potent que sense ombres de cap mena irradiés esplendorosament la seva llum. Sont els fets de la vida que'ns parlen, no son hipòtesis que'n altres ocasions podien fer dubtar, el que les orientacions manades poguessin arribar a la fi i es trobessin fallides; avui aixó no existeix, avui sont clars els desitjos manifestats per el poble que no hi ha lloc a dubtar del resultat final. Lo que falta sí, es manarli al poble en la forma indicada, la seva marxa, la seva organització, parlant li clar, sense eufemismes, sense enganys de cap mena, doncs aquest poble que sembla adormit en certs moments, no ho está d'adormit, sino que va essent més capacitat, i demostra la seva capacitat amb un adormiment, perquè no el satisfé aquesta manca d'orientació de que vos parlavem avants, perquè no el satisfé les tinites fosques, vol caminar plena llum sentse boires que puguin esterilitzar els seus esforços. Molts jutjen que les últimes eleccions son la demostració d'aquest esmortuiment perquè no han sortit triomfantes les esquerres, no, perquè a cambi de aquest argument nosaltres els hi diríem que reflexionin una mica i veuran que la massa del poble ha respost d'una manera noble, nobilíssima, traient victoriosos de les urnes en aquells que la seva idealitat i despreciant als qui en la política semblava posposaven fines are, les seves conveniencies personals a les idealitats. Dien nos, doncs, si un poble que aixis procedeix no demostra una capacitat. Un altre aconteciment demostratiu de que hi ha un poble que viu i sent, es lo succaiten les Assamblees de Parlamentaritis. Era aquell un moviment qu'encarnava una honradaa grant, que semblava orientar se cap a fins pràctics i ben clars i aleshores es demostraren els sentiments de tot un poble. Si devant doncs del despertar d'un poble, d'una manera tan franca i per

dos voltes en un espai tan curt de temps, no hi veiem al poble capacitat. ¿Quant esperém veure'hi? Parlem clar, el poble te fam, te anies de renovació, pero está cansat de enganys, de traïdories i de baixeses, necessita doncs de una puresa de acció, necessita de una gran confiança en els homes que el dirigeixen, necessita veurer en els nostres homes d'esquerra més idealitat i menys egoisme personal, necessita veurer una obra de conjunt santa i digna que porti aquesta renovació que tant ansia. ¿Com ferla i portarla a cap aquesta obra? En primer terme prescindint i incapacitant en aquells elements que no vaigin al nostre costat amb tota aquella idealitat que el moviment requereix, (el poble en part ja ho va fer en les últimes el leccions). Avui la immensa majoria de homes d'esquerra, a que negar ho, tenen una absoluta confiança amb la minoria socialista del Parlament, deixém o fem que ella se'ns imposi per a nostra organització i nosaltres tots a una organitzemnos a son entorn per anar a una obra final redemptora de la nostra patria, essent preferible seguir en aquets homes tot idealitat, que no continuar fent obra destructiva com estem fent les demés esquerres, amb les banderiles personals que tot ho desgavellen i fant cada dia més difícil l'unió de tots que tant necessaria es sempre, pero molt més en els moments actuals ja que en quantsevol instant es pot presentar la oportunitat de una acció comú que cambi per sempre més la marxa de nostre país. S'imposa aquesta unió que tenen que comensar els elements directores quant avants, millor ja que no som en temps de divgacions, sino de concrecions, i de no fer ho tot seguit contrauen una gran responsabilitat devant de la nació, ja que de no aprofitar les oportunitats en la marxa dels pobles, esdevenen els cataclismes, i es el deure dels homes de esquerra en els actuals moments estar preparats per a tot lo que's presenti que pot ésser molt i bé per anar a la consecució dels nostres ideals. ¿Caurán en el buid aquestes manifestacions nostres? Creiem que no, empro si aixis fos nosaltres haurem complert amb el nostre deure, quedant a salvo la nostra responsabilitat.

Entristeix l'ànim més esforçat, no sols aixó, sino veure com l'argument germanòfil ho invadeix tot; fins a homes del camp republicà. No ho volem creure; no podem creure que homes republicans serveixin als moderns Atilas sens cor, car aixó fóra la negació més gran de tota humanitat, de tota civilitat; fóra un fet que repugnaria a tota consciència honrada de nostres democràcies. Si son republicans, que se n'apartin aviat de nostre camp! Be n'hi ha hagut prou de males herves que han deixat sense sava l'ideal august de la llibertat. Un cop més volem dir ho. Cap home que senti el més petit desitj de llibertat pot ésser germanòfil. Per a ser ho ha de mancarli l'esquisides, no ha de tenir son cor sensibilitat, o bé ha de sentir se criminal i opresor. I, als afeblits, per una ofensiva mes o menys victoriosa, els compadim, nostres sentiments de aliadòfils i francòfils el tindrem sempre, guanyin o perdin. I guanyarem! Contrariament ens semblaria que'l món s'esbocina com una magrana, repartint se la els imperis centrals, i, nosaltres, les petites nacionalitats, fórem llençades a les escornbraries com a petits grans, desgranats, al fer se les particions. I ara més que mai ens sentim aliats. Ens sembla aixis com una purificació que ens doná l'engunia, el sentiment, la rabia, que aquestes ofensives ens produeixen del crim de lesa humanitat que cometem, no sols de desentendrens com a poble, de lo que a nostre entorn passa, sino del sacrifici inmens que en hibernats dels drets dels pobles i dels homes se está fent en terres de França, sacrificat sens compte sons fills,

La guerra continua, la guerra persisteix. Aquest drama guerrer, ningú es creia tingué tantes jornades, ni tantes jornades trágiques, horripilans i desconhortadores. Al començar se la guerra per l'any 1914, tots els humans preveiem una gegantina i fabulosa conflagració, una tragedia europea, pero no podiem ni tant sols imaginar nos, una intervenció de tants factors, una tragedia universal. Tota l'Europa era d'esperar que lluitaria, més l'Asia, l'Oceania, l'América, no ens ho creiem; pero avui tenim que creure ho perque es la realitat. ¿L'intervenció americana será decisiva? ¿Les forces del capitá civil Wilson decidirán la lluita? Creiem que estém tocan els postrers moments de la magna lluita actual. Vindrà la pau, i després tractats de comerç entre els bel ligerants que actualment s'estant esquarteritzant, i dels cossos humans enferrats en el camp de batalla amb prou feines ningú s'en recordará, a no ésser els més interessats, els més íntims, les esposes, els fillets i les maras. Més com podriem els humans, els éssers racionals, anatematitzar, impedir per a sempre més les guerres de conquesta? En el Parlament d'Espanya s'inicien unes noves orientacions. Orientacions plausibles, benefactores, tranquilitzadores per a tot l'Estat. Els socialistes dinen coses que no poden molestar a cap ciutadà d'Espanya, a cap bon patriota. Dinem lo que tenen que dir per a tranquilitzar els esperits i per a fiscalitzar els succesos d'Agost, succesos que podien tenir conseqüencies

Idil·li

El sol cavalcava la gropa de les montanyes. Ses darreres lluminositats de la tarde, banyaben el cel, encantant la terra, darrera un súpream encantat fos, amb el goig del verdejar dels camps de blat i'l sagnant color de les roelles. Per el sender encatit d'hermoses herbes que creixen abundants i ufanes, avençen dos aimants sorpresos d'esguard meravellat; ell, creua amb son braç forçut la vaporosa bata transparent de l'aimada, i amb un arroba ment d'amor, parlen baix, molt baix un llenguatge sense paraules, parla ávid l'esguard llampegant mostrant quan profund deu ésser el seu grandíós amor. —¿Qué més enllá del cel, nostres il·lusions, podem cercar hi? —¡oh! mai, el cel tanca la volta dels nostres pits i si'ns remontem l'origen s'esvaeix i'l món ens falta! —Sols tú i jo; sols ben sols i marxant de la ciutat que'ns envolcalla amb ses urpes com au sengolenta. I la terra, es fonia amb el cel, en aquella hora ont la supremacia i'l goig, l'hora del amor seré, fá vinnir per a gaudir l'espectacle de la Natura, la nostra mare bella. Aquelles dunes ánimes perienes s'habien aturat, causats bon xic de la passejada llarga. Permaneixen assentats en el recolse d'una margada, ont mes flors d'obaga s'oferien exuberants. Una flaira de flors, emanava amb l'ambient que acariciaba. —¿Veus, ben aprop l'ua del altre? — Deixem als mancats de sentiments, als

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS Ibarra & C.^a (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadiz o Huelva, (segons convinga al interessat). Vigo, Vilagarcía, Otril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quincenalment admet càrrega per a Motril. Servei ràpid eventual per al Nord d'Espanya, amb escala als ports de Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleiant sols 14 dies en el viatge. Se expedeix coneixement directe per a Lluçma i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor *Lluçma* n.º 3, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa *Danain & d'Anzin*.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya PRÓXIMES SURTIDES Per a Cette i Marsella

VAPOR "CABO SAN ANTONIO"
VAPOR "CORONA"

Per a més informes al Consignatari **D. Marian Peres-Reial, 32 - Teléfon, 45 - TARRAGONA**

Ferros per a obres de totes classes: Retxes: Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE GERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances i Romanes. Reparacions de totes classes.

GRANS MAGATZEMS
Las Balears

Sabateria: Sombrereria: Camiseria: Corbateria: Géneros de punt: Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria — DE —

Francisco Tuset
(Ex-dependent de la casa Palá)

Gros assortit en reposteria: Tortades replenes i Pasta de Brioxis. Especialitat en Pastes seques: Carquinyolis i Borregos: Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

Impremta: de Llorens i Cabré

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

TINTORERIA MODERNA
de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convence's visiteu aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, fil i cotó per difícils que sigan.

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Es renten en sec trajos de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantellins, gorres, etc.

Es negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els plauxats sens perjudicar els texits.

Gran rapides en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREU
No confondre's: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel Internacional
Recentment inaugurat
Confort modern
COMTE DE RIUS, 17
1 AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA
El rei dels licors estomacals
FABRICANTS:
Fills de Joan Vilá Granada
MARCA REGISTRADA
Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires
Demaneu'o en els cafés i pasteleries
Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fábrica de Bragues i de Aparatos Ortopedics (TRENCATS)
EL BRAGUER ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més práctic i modere per a la retensió i curació de les hernies per cróniques i rebeldes que siguin.
Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.
ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FALXES VENTRALS
Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL
— DE —
Frederic Miret
Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampany i tota classe de comestibles.
Unió, 28: TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions — DE —
Electricitat i aigua
Lampisteria en general
Timbres — Teléfon
Material Eléctric
Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELEFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop
Accesoris i pe es settes per a
Bicicletes, Motocicletes i Automovils
Ois lubricants, betzines i bujies = Vulcanització i venda de neumàtics i càmares per a = tota classe de Autos =
Despatx i Exposicó: Mestre i C.
Unió, 32 :: Teléfon 259
Garage
TARRAGONA

Casa Lliteras
Recomana al públic sos acreditats Cafés
Torrefacció diaria
Gran assortit de articles del ram de ultramarins.
Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.
Servei a domicili
MAJOR, 3
TELEFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels cassos de malaltia, velesa, invalidesa, viude'at i mort
Inscripta en el Govern civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.
Director facultatiu: **DR. RABADA**
Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 - TARRAGONA

Menjadors del Jardí
de Francisco López
AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
Se serveixen cuberts des de 1.50 pessetes en endevant i a la carta.
Hospedajes per temporada a preus convencionals.
Habitacions amb llum eléctrica

CLÍNICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA
Vies urinaries. Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.
BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA
Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu. ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melg de les Cases de Socors de Barcelona.
Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.
Per a'ls pobres. franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST)
Suc de raïms sense alcohol
The Grape, Juice G. L.
Londres i Tarragona
El Vermouth més higiènic
Un excelen refrese
El millor aliment en les malalties i convalescència
Se ven per tot arreu

Sastreria
Novitat
— DE —
Lluís Montserrat
PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda
Refrescos-Café-Licors-Dolços
Expleudit servei de Restaurant:
Piano eléctric - Overt dia i nit
Rambla S. Joan, n.º 49
Teléfon, 242
Tarragona

Per a bons **EMBUTITS**
— de —
totes menes — a la —
TOCINERIA
— de —
Antoni Ventura
Unió, 11
Tarragona

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI
— DE —
Joan M. Piñol
Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181
Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamany: Escribanies: Plum: Sillogràfiques: Pesa-cartes: Copiadors, etc
Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat
Postals de totes menes i albums per a les mateixes
PREUS SUMAMENT BARATOS
Unió, 1 - Tarragona